

MALEZJA

1. Podstawowe informacje o Malezji

Powierzchnia:	329 847 km ² (w tym 131,6 km ² na Półwyspie Malajskim).	
Ludność:	32,3 mln (2018)	
Podział administracyjny:	13 stanów (w tym 9 sułtanatów) i 3 terytoria federalne. Dwa stany: Sabah i Sarawak są autonomiczne.	
Religia:	islam 61,3%, buddyzm 19,8%, chrześcijaństwo 9,2%, hindu 6,3%, inne 1,7%	
Stolica:	Kuala Lumpur (ok. 1,8 mln mieszkańców)	
Stolica administracyjna	Putrajaya (ok. 60 tys. mieszkańców) – siedziba Rządu Malezji	
Ustrój polityczny	monarchia konstytucyjna, król elekcyjny	
Waluta:	ringgit (MYR)	
Głowa państwa	Król (Yang di-Pertuan Agong) Abdullah (sułtan Pahang) od 31 stycznia 2019 r.	
Szef rządu	Premier Muhyiddin Yassin	
Skład etniczny:	Bumiputra (Malajowie, rdzenni Tajowie oraz ludy tubylcze) - 61.9%, Chińczycy – 22.6%, Hindusi – 6.7%, inni – 8.8%.	
Język urzędowy:	malezyjski (odmiana malajskiego), angielski pełni rolę pomocniczego, używane są także powszechnie: chiński (i dialekty), tamilski, hindi.	
Ambasador Malezji w PL	Pani Dato Chitra Devi Ramiah	od kwietnia 2018 r.
Ambasador Polski w MY	Krzysztof Dębnicki	od września 2018 r.

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2017	2018	2019	2020	2021
PKB całkowity (w mld USD)	319	359	365	337	371,1
PKB na 1 mieszkańca (PPP) (w dolarze międzynarodowym)	25 897	26 831	27 814	25 816	26 582
PKB (wzrost w %)	5,8	4,8	4,4	-5,6	3,5
Inflacja (w %)	3,8	1	0,7	-1,1	2,5
Stopa bezrobocia (w %)	3,4	3,3	3,3	4,5	4,7
Eksport towarów (w mld USD)	217,7	247,3	238	233,6	Bd.
Import towarów (w mld USD)	194,7	217,5	205	189,6	Bd.

Źródło: www.dosm.gov.my, www.trademap.org, IMF World Economic Outlook

3. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Malezja jest położona w Azji Południowo-Wschodniej, zajmuje południową część Półwyspu Malajskiego (Malezja Zachodnia) oraz północną część wyspy Borneo (republikańskie stany autonomiczne Sarawak i Sabah, posiadające własne rządy i parlamenty. W 1964 r. razem z Federacją Malajską stworzyły Malezję).

Głową państwa jest król wybierany z grona sułtanów na okres 5 lat przez Zgromadzenie Władców, składające się z sułtanów i gubernatorów stanów (jednak gubernatorzy mają tylko głos doradczy). Władza ustawodawcza należy do dwuizbowego parlamentu w skład którego wchodzi Izba Posłów (222 posłów wybieranych w wyborach powszechnych na pięć lat) i Izba Senatu (70 senatorów, z których 44 wybieranych jest przez króla i 26 przez stanowe zgromadzenie ustawodawcze na 5-letnią kadencję). Władzę wykonawczą sprawuje rząd federalny, na czele którego stoi premier powoływany przez monarchę.

Malezja ogranicza **dostęp do rynku** m.in. poprzez stosowanie podwójnego prawa gospodarczego, preferującego ludność Bumiputera (*de facto* – muzułmańskich Malajów) i dowolność prowadzenia przez rząd polityki, mającej na celu wsparcie tej grupy społecznej, posiadaniu przez firmy rządowe uprzywilejowanych praw (tzw. *GLC – Government Linked Companies*¹) oraz rządowych funduszy inwestycyjnych (tzw. *GLIC – Government Linked Investment Companies*²), przejawiające się m.in. prawie w wyłącznej dostępności do zamówień publicznych, których zasady w przypadku Malezji są wysoce niejasne, preferując firmy lokalne, a nawet wyłącznie firmy o statusie *Bumiputera*. Podmioty zagraniczne praktycznie nie mogą uczestniczyć w przetargach rządowych federalnych i stanowych.

Aby osiągnąć zamierzony cel, władze Malezji deklarują wsparcie tych gałęzi gospodarki, które mają największy potencjał wzrostu (w tym przemysł, wykorzystujący zaawansowane technologie) oraz rodzime, innowacyjne rozwiązania techniczne, a także przekształcić system edukacji tak, aby opuszczali go absolwenci kierunków najbardziej poszukiwanych na rynku pracy oraz doprowadzić do włączenia wszystkich malezyjskich grup społecznych do korzystania z bogactw kraju.

Zgodnie z World Competitive Yearbook 2021 Malezja awansowała **na 25 pozycję wśród krajów o najwyższym poziomie konkurencyjności** (27 pozycja w 2020 r.).

Malezja należy do międzynarodowych organizacji politycznych i gospodarczych Malezji: ASEAN (od 8 sierpnia 1967 r. jako członek-założyciel), AFTA, APEC, ASEM, WTO, IBRD, IMF, ADB.

4. Wymiana handlowa

W 2020 r., eksport towarów z Malezji wyniósł 233,6 mld USD, a import 189,6 mld USD.

Głównymi partnerami Malezji w wymianie towarowej z zagranicą są: Chiny, Singapur, Stany Zjednoczone, Japonia, Tajlandia, Tajwan, Indonezja, Rep. Korei, Hongkong i Indie. Najważniejsi partnerzy wśród krajów UE, to: Niemcy, Niderlandy, Francja, Wielka Brytania, Włochy.

Ważną grupą towarową o istotnym znaczeniu dla gospodarki Malezji jest olej palmowy i wyroby z oleju palmowego – Malezja jest drugim na świecie producentem oleju palmowego.

¹ Ok. 400 firm, w których Rząd Malezji posiada udziały większościowe lub posiada głos decydujący i kontrolę w zakresie: ustalania składu Rady Nadzorczej, Zarządu, wyższego kierownictwa, strategii, finansowania, przyznawania kontraktów, podejmowania się kontraktów oraz inwestycji. Szesnaście firm z Malezji znalazło się na najnowszej liście Forbes'a, która obejmuje największe światowe firmy państwowe. Do wymienionych należą: bank Malayan Banking Bhd - Maybank (371 pozycja), koncern energetyczny Tenaga Nasional (408), CIMB Group (574), Public Bank (578), Sime Darby (709), Axiata Group (932), Genting (1122), RHB Capital (1185), Hong Leong Financial Group (1287), MISC (1318), AmBank Group (1331), Petronas Chemicals (1339), Maxis (1441), Petronas Gas (1485), IOI Group (1559) oraz YTL (1589).

² Aktualnie 7 funduszy: EPF, Khazanah, KWAP, LTAT, LTH, MKD, PNB – uprawnienia jak wyżej. Rolą funduszy jest inwestowanie środków budżetowych oraz zapewnianie finansowania firm GLC. Pełnią też rolę „aniołów biznesu” dla GLC i firm o specjalnym statusie gospodarczym „Bumiputera”, czyli należących do rdzennych Malajów, często związanych z koalicją rządzącą.

Wymiana handlowa Malezji z Polską (mln USD)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eksport	152,6	139,1	185,2	254,3	184,1	245,7
Import	654,1	812,2	989,8	958,2	1371,5	1645,9
Obroty	806,7	951,3	1175	1212,5	1555,6	1891,6
Saldo	-501,5	-673,1	-804,6	-703,9	-1187,5	-1400,2

Źródło: Insigos MPiT, GUS

W 2021 r. polski eksport do Malezji wyniósł 245,7 mln USD, a import 1645,9 mln USD. Tym samym Polska w wymianie handlowej z Malezją notowała wzrost ujemnego salda do poziomu ponad 1400,2 mln USD.

Na liście najważniejszych pozycji w **polskim eksporcie do Malezji** dominowały: wyroby przemysłu elektromaszynowego, artykuły rolno-spożywcze, wyroby przemysłu chemicznego.

Wśród najważniejszych pozycji w **polskim imporcie z rynku malezyjskiego** dominowały: wyroby przemysłu elektromaszynowego, wyroby przemysłu chemicznego, wyroby różne.

W przypadku **polskiego eksportu** do Malezji, część pozycji polskiego eksportu m.in. wyroby hutnicze, chemikalia były i są dostarczane do Malezji przez firmy pośredniczące (m.in.: Niemcy, Niderlandy, Austria, Singapur, Chiny lub Hongkong). W polskiej statystyce zaliczane są nie jako eksport do Malezji, ale wywóz do krajów pośredniczących. Podobnie wygląda sytuacja przy eksporcie mleka i serwatki w proszku, gdzie w oficjalnej statystyce malezyjskiej odnotowana jest połowa ilości, która jest dostarczana.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa z Polską

Polskie inwestycje w Malezji

Od 2015 r. nastąpiło zauważalne ożywienie polskiej aktywności inwestycyjnej i budowy obecności polskiego biznesu w Malezji. Swoje przedstawicielstwa otworzyło szereg polskich firm tj.: **COMARCH SA** (Comarch Malaysia Sdn. Bhd), usługi w sektorze IT/ICT, **SYMBIONA SA** (Symbionia Malaysia Sdn. Bhd.), usługi w zakresie projektowania i wykonawstwa oczyszczalni ścieków oraz punktów uzdatniania wody, **WB Electronics SA** (WBE Technologies Sdn Bhd – systemy łączności, sprzęt wojskowy IT), **GetResponse Sp. z o.o.** (GetResponse Malaysia Sdn. Bhd. – usługi IT/ICT), **PCC Rokita Sp. z o.o.** (chemia przemysłowa).

Malezyjskie inwestycje w Polsce

W marcu 2018 r. malezyjski fundusz emerytalny EFP, poprzez swoją spółkę zależną w Europie (**Kwasa Ltd**), nabył **Galerię Katowicką** za ok 1,5 mld PLN. EPF jest także właścicielem biurowca Gdański Business Center w Warszawie (186 mln Euro) oraz kilku obiektów magazynowych (brak danych co do wysokości udziałów).

W 2016 r. w Szczecinie zainwestowała malezyjska firma **GOLDEN FRESH**, która produkuje ryby w puszkach. Jest to jedyna bezpośrednia inwestycja malezyjska w produkcję w Polsce.

W Krakowie działa spółka zależna malezyjskiej firmy naftowo-gazowej **PETRONAS** – **Petronas Lubricants Sp. z o.o.** które zajmuje się dystrybucją smarów i olejów maszynowych. Spółka została utworzona po przejęciu przez Petronas włoskiego producenta smarów LM Selenia SpA.

6. Dostęp do rynku Malezji

A. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Stosunki dwustronne pomiędzy Polską i Malezją regulowane są przez następujące akty prawne:

- Umowa o cywilnej komunikacji lotniczej z 24 marca 1975 roku;
- Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania i zapobieżenia uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu z 16 września 1977 roku;
- Umowa o popieraniu i ochronie inwestycji z 21 kwietnia 1993 roku;
- Umowa o współpracy gospodarczej, naukowej i technicznej z 22 marca 1996 roku;
- Umowa o współpracy w dziedzinie nauki i techniki z 30 sierpnia 2000 roku;
- Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, wraz z Protokołem do tej Umowy z 08.07.2013 roku;
- Umowa o transporcie morskim z 10 lutego 2014 roku.

B. Bariery, certyfikacje, wymogi specjalne w dostępie do rynku

Polsko-malezyjska współpraca gospodarcza, na podstawie wcześniej zawartych porozumień, ma pełne podstawy prawno-traktatowe, pozwalające na nieskrępowany rozwój aktywności podmiotów gospodarczych z obydwu krajów w zakresie tak handlu, jak i bardziej złożonych form współpracy np. tworzenie spółek *joint-ventures* z podmiotami malezyjskimi czy inwestowanie w Malezji.

Mimo licznych deklaracji zmiany i poprawy bieżącej sytuacji, malezyjskie procedury są bardzo mocno biurokratyzowane oraz nieprzejrzyste. Do najważniejszych, formalnych i pozataryfowych przeszkód w dostępie do rynku malezyjskiego, obowiązujących także inne kraje, należy zaliczyć:

Zakaz importu wieprzowiny do Malezji - Malezja w dniu 17 lipca 2019r. przedłużyła tymczasowy, 6-miesięczny zakaz importu żywych świń i mrożonego mięsa wieprzowego z kilku krajów UE (Polski, Belgii i Węgier) i Azji. Zakaz nadal obowiązuje.

- **certyfikat zgodności z zasadami islamu HALAL-MALAYSIA** – dotyczy żywności i napojów do bezpośredniego spożycia, półproduktów żywnościowych, a także wybranych wyrobów i półproduktów kosmetycznych. Od 2010 r. wszystkie produkty żywnościowe kierowane do Malezji do ogólnego, bezpośredniego spożycia, tam gdzie jest chociaż cień szansy, że mogą być spożywane przez muzułmanów, muszą posiadać certyfikaty *halal* i symbol akceptacji JAKIM umieszczony na opakowaniu. W lipcu 2011 roku Agencja Rozwoju Islamu w Malezji – JAKIM – Jabatan Kemajuan Islam Malaysia przekazała oficjalną informację o decyzji, uznającej Muzułmański Związek Religijny w RP, jako organ władny do certyfikowania ubojni oraz innych artykułów wyprodukowanych w Polsce, w tym towarów rolno-spożywczych zgodnie z zasadami islamu HALAL-MALAYSIA. Ww. certyfikat nie jest wymagany przy imporcie: żywności ewidentnie nieprzeznaczonej do spożycia przez muzułmanów (np. wieprzowina) oraz wyrobów kosmetycznych (chyba, że producent stara się, aby produkt kosmetyczny był przeznaczony dla muzułmanów, wtedy musi poddać się procedurze weryfikacyjnej). W przypadku dostaw żywności nieprzeznaczonej dla muzułmanów, niezbędne jest bardzo wyraźne oznaczenie produktu przeznaczonego na rynek malezyjski etykietą z napisem: NON-HALAL. Żywność nie-muzułmańska oznaczana jest bardzo wyraźnie i znajduje się w oddzielnych salach supermarketów (obsługiwanych przez nie-muzułmanów, z oddzielnymi kasami oraz torbami plastikowymi). Restauracje i hotele (za wyjątkiem zdeklarowanych chińskich lub innych nie przeznaczonych dla muzułmanów) muszą posiadać certyfikat *halal*. **W Polsce prawo do certyfikacji, uznawanej przez JAKIM posiada Muzułmański Związek religijny w RP (od 2011 r.).** Od 2018 r., Polski Instytut Halal jest drugą polską instytucją uprawnioną do wydawania takich certyfikatów.

- **zezwoleń na import mięsa drobiowego** – Malezja nie uznaje regionalizacji dla całej UE w odniesieniu do importu drobiu i mięsa drobiowego (z uwagi na wysoce zjadliwą grypę ptaków (HPAI)). Pomimo braku uznawania regionalizacji w zakresie grypy ptaków, Polska podjęła próbę uzyskania dostępu do rynku malezyjskiego dla mięsa drobiowego i produktów jajecznych z Polski. Zgodnie z malezyjskimi regulacjami, wnioskować o otwarciu rynku na mięso drobiowe mogą jedynie kraje, w których nie występowała grypa ptaków w ciągu ostatnich 12 miesięcy. W 2020 r. dwa polskie zakłady

zostały zatwierdzone do eksportu proszku jajecznego na rynek malezyjski. Proszek jajeczny jest jedynym produktem z polskiego sektora produkcji jajczarskiej, który jest obecnie dopuszczony do malezyjskiego rynku.

- **świadectwo fitosanitarne** – Importowe przepisy fitosanitarne Malezji są dostępne na stronie internetowej IPPC (Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin). W odniesieniu do importu towarów roślinnych i pochodzenia roślinnego wymagania są zróżnicowane – niektóre pozycje wymagają zezwolenia importowego i zaopatrzenia przesyłki w świadectwo fitosanitarne, inne tego typu towary – wymagają tylko kontroli fitosanitarnej w punkcie wjazdu.

- **obowiązek specyficznego oznaczania opakowań owoców i warzyw w języku malezyjskim** - zgodnie z przepisami (*Grading Packaging and Labeling of Agricultural Produce – GPL Regulation*) import świeżych owoców i warzyw musi być oznakowany w języku Bahasa Malaysia w zakresie charakterystyki produktu (na każdym kartonie): nazwa i adres importera, eksportera, agenta, producenta czy dystrybutora produktów rolnych, popularną nazwa produktu (np. „jabłka” czy „gruszki”), kategoria (grade), wielkość (size), kraj pochodzenia, waga;

- **holograficzne znakowanie leków** – wprowadzono przy imporcie farmaceutyków z terenu Unii Europejskiej od 1 maja 2005 r.;

- **homologacja** – wyroby przemysłowe, na które zostały już opracowane normy malezyjskie (jest to proces ciągły), muszą posiadać homologację wydawaną przez Instytut Certyfikacji Malezji – SIRIM;

- **istnienie sektorów usług i przemysłowych zamkniętych dla inwestorów zagranicznych (w różnym stopniu)** – należą do nich m.in.: usługi prawnicze, architektoniczne, budowlane, turystyczne i hotelowe, sprzedaż detaliczna, projektowe, transportowe, audyt, reklama, badania rynkowe i ratingowe;

- nowe wymogi dotyczące wymiany walutowej dla firm zlokalizowanych w Malezji, obowiązek wymiany przez firmy ulokowane w Malezji 75% swoich wpływów w walutach obcych na ringgity;

- podatek turystyczny – od 01.09.17 wprowadzono obowiązkowy podatek, który jest płacony przez hotele, pensjonaty, noclegownie od każdego pokoju zajętego przez obcokrajowca.

W zakresie **przetargów publicznych** ograniczeniem jest dopuszczenie do nich w większości wypadków jedynie firm zarejestrowanych w Malezji i dodatkowo jeszcze, będących własnością rdzennych Malajów (*Bumiputra*). Na ogół dochodzi także wymóg rejestracji firmy w malezyjskich stowarzyszeniach branżowych, a w przypadku większych przetargów, także w Ministerstwie Finansów Malezji, jako dostawcy publicznego (występuje tu wiele różnych klas rejestracji, szczególnie wymaganych w budownictwie).

Od od 3 lipca 2017 r. w Malezji obowiązuje nowa „lista negatywna” towarów importowanych do tego kraju. Uregulowania określają towary, których import do Malezji jest całkowicie zakazany lub odbywa się na podstawie określonych regulacji. Określa organy odpowiedzialne za wydanie zezwoleń lub certyfikacji, a także częściowo ścieżkę proceduralną. Bardzo ważnym elementem jest podanie różnic w prawie gospodarczym i celnym, obowiązujących na terenie Półwyspu Malajskiego (*Peninsula*), w stanach autonomicznych Sabah i Sarawak, a także strefach wolnocłowych i *off-shore*: Labuan, Langkawi, Tioman. Nie wszystkie towary importowane do Malezji Zachodniej (*Półwysep Malajski*) mogą być dostarczane na takich samych zasadach do innych części tego kraju. Co więcej, w wielu przypadkach, za wydanie zgody lub licencji importowej odpowiedzialny jest organ stanowy, a nie administracja federalna (np. żywność, drewno, minerały itp.). Dotyczy to także obrotu towarami na terenie samej Malezji, pomiędzy różnymi strefami celnymi. Dokument określa także sposób opisu poszczególnych towarów, labelling’u, czy umieszczania oznaczeń ostrzegawczych (np. na papierosach) oraz wymogi zgodności z normami technicznymi, obowiązującymi w Malezji.

Placówki dyplomatyczne i ZBH

Ambasada RP w Kuala Lumpur

Ambasador – Krzysztof Dębnicki
No. 10 Lorong Damai 9 Off Jalan Damai
55000 Kuala Lumpur, Malaysia
(adres korespondencyjny: P.O. Box 10052, 50704 Kuala Lumpur)
tel: (+603) 2161 0805 / 2161 0780/ fax: (+603) 2164 9924 / 2161 0779
e-mail: kualalumpur.amb.sekretariat@msz.gov.pl
strona: www.kualalumpur.polemb.net

Konsulat Honorowy RP w Kuching (Malezja)

Konsul Honorowy Raziah Mahmud-Geneid
adres: Lot 154-156 2nd floor, Jalan Sungai Padungan, 93100 Kuching, Sarawak
telefon: +6082 413877/ faks: +6082 244406
e-mail: pol.kch@gmail.com

Konsulat Honorowy RP w George Town (Malezja)

Konsul Honorowy Dato' Supiah Manikam
adres: Villa 36, Jalan Moonlight Bay, 11000 Batu Ferringgi, Penang
telefon: +60 45 025 334, +60 13 3088 588/ faks: +604 5078490
e-mail: secretaryconsulpoland.penang@gmail.com

Konsulat Honorowy RP w Bandar Seri Begawan (Brunei Darussalam)

Konsul Honorowy Pani Bogusława Magdalena Mischke
adres: c/o: Laksamana College of Business, Roof Top, Plaza Abdul Razak, Jalan Laksamana Abdul Razak, Km2 Jalan Tutong, Bandar Seri Begawan BA 1712, Brunei Darussalam
telefon: 673-2238816/ faks: 673-2238819
e-mail: bogusia@laksamanacollege.edu.bn

Ambasada Malezji w Polsce

Ambasador - Pani Dato Chitra Devi Ramiah
ul. Gruzinska 3,
03-902 Warszawa
http://www.kln.gov.my/web/pol_warsaw/home
e-mail: mwwarsaw@kln.gov.my
tel.: (+4822) 617 4413, (+4822) 617 3144/ fax: (+4822) 617 6256 / 616 0590

ZBH w Kuala Lumpur

Przemysław Zareba – kierownik biura
e-mail: przemyslaw.zareba@paih.gov.pl
tel.: +60 102 367 857
UBN Tower, 7. piętro
10, Jalan P. Ramlee
50250 Kuala Lumpur, Malezja

Opracowano w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej MRiT, kwiecień 2022 r.